

Trường Quốc Học Huế

Trường Quốc Học Huế được thành lập theo sắc dụ ngày 17-9 năm Thành Thái thứ 8 (1896) và nghị định 18.11.1896 của Phủ toàn quyền Đông Dương. Trường được xây dựng ngay trên mảnh đất của dinh Thủy sư cũ- một trại thủy quân Hoàng gia làm năm Gia Long thứ 5 (1806).

Sau khi tốt nghiệp Trường Tiểu học Pháp Việt Đông Ba, trò Nguyễn Sinh Cung (hay Nguyễn Tất Thành, tên gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh khi ấy) thi đậu vào học tại trường Quốc Học Huế. Hồi ấy, trường có hai dãy nhà lợp tranh, tường gạch, cột gỗ, nhìn ra sông Hương và nằm song song với đường Jules Ferry, nay là đường Lê Lợi. Cổng trường xây hai tầng, tầng trên treo tám bảng khắc chữ Trường Quốc Học sơn son thếp vàng, hai bên đắp nổi hai con rồng bằng mảnh sứ... Nay trên bức tường rào phía phải cổng chính còn tám "bình phong"...

Trường Quốc Học thành lập nhằm đào tạo lớp người phục vụ cho chính quyền thực dân phong kiến, nên trong chương trình khi ấy, Pháp vẫn là môn học chính; giáo viên phần lớn là người Pháp. Trường đặt dưới quyền kiểm soát của viên Khâm sứ Trung Kỳ. Trong nghị định của Phủ Toàn quyền Đông dương cũng quy định rõ điều kiện của học sinh được nhận vào trong trường Quốc Học là:

- Công tử con các Hoàng thân
- Tôn sanh con các Hoàng gia
- Ấm tử con các quan
- Học sinh các trường Thành nhơn và Quốc tử giám

Năm 1915 khi có sắc lệnh bãi bỏ các kỳ thi hương hội ở Bắc Kỳ thì trường Quốc Học được xây dựng lại. Những dãy nhà tranh được phá bỏ, thay thế vào đó là hai dãy lầu xây gạch, lợp ngói kiên cố đầy đủ tiện nghi theo kiểu Tây Âu. Về cơ bản các kiến trúc đó được duy trì đến ngày nay. Năm 1932 trường mở các lớp chuyên khoa và đổi tên là Trường Trung học Khải Định. Khi cuộc kháng chiến chống Pháp bùng nổ (19.12.1946) trường phân tán thành hai nơi, đi theo kháng chiến:

- Một chi nhánh đệ nhất cấp lấy tên là trường Bình Trị Thiên đóng tại Hương Khê, tỉnh Hà Tĩnh.
- Một chi nhánh đệ nhị cấp tức là bộ phận chính của trường mang tên trường Huỳnh Thúc Kháng đóng tại Đức Thọ (Hà Tĩnh). Bộ phận ở lại Huế sau 10 năm bị gián đoạn. Thực dân Pháp chiếm trường làm đồn bốt. Ngày 29.4.1955 trường mới khôi phục hoạt động bình thường cho đến ngày nay.

Trường Quốc Học Huế đã tồn tại gần một thế kỷ. Mặc dầu trường ra đời trong âm mưu nô dịch văn hoá của thực dân Pháp, nhưng họ đã không đạt được như dự định. Cả nước biết đến trường Quốc học Huế không phải vì vẻ đẹp và lịch sử lâu đời của trường mà chính từ ngôi trường này, vị lãnh tụ kính yêu của cả dân tộc- chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng học, từng tham gia các hoạt động yêu nước ở tuổi thanh niên. Và cũng ở ngôi trường này biết bao chiến sĩ Cách mạng ưu tú của Đảng, bao nhiêu nhà hoạt động văn hoá xuất sắc đã từng học như: đồng chí Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng- Trần Phú, đồng chí Nguyễn Chí Diểu, Lê Duẩn, Phạm văn Đồng, Võ Nguyên Giáp, Tố Hữu... Trong lòng Quốc Học Huế đã có nhiều thầy giáo Việt nam ưu tú, có nhiều học sinh ưu tú đóng góp đáng kể cho sự nghiệp giáo dục qua các chặng đường lịch sử của dân tộc.

Ngày nay trường Quốc học Huế vẫn tiếp tục phát triển truyền thống tốt đẹp trong việc chăm lo đào tạo thế hệ trẻ. Từ nhiều năm nay, trường đã mở các lớp chuyên thu hút các học sinh có năng khiếu cả tỉnh về học tập và bồi dưỡng, góp phần chăm lo đào tạo tài năng cho tỉnh và đất nước.